

Historia polskich parafii

Pierwsi Kaszubi przybyli do Kanady w 1858 roku. Od 1859 roku osiedlali się na terenach wzdłuż drogi Opeongo Road. Zaczęli chodzić na angielskojęzyczne msze św. w Brudenell i jednocześnie pisać petycje do Ottawy, do biskupa ówczesnej diecezji obejmującej ten region, o pozwolenie na posiadanie własnego, polskojęzycznego księdza. W 1875 w małej kaplicy, po której niestety nie zachowały się żadne fotografie, powstała polska parafia św. Stanisława Kostki. W latach 1880 – 1892 wiernym służył ojciec Władysław Dembski. Rozpoczął on budowę większego, drewnianego kościoła, którą dokończył jego następca ojciec Bronisław Jankowski. W uznaniu zasług ojca Dembskiego, pierwszemu urzędowi pocztowemu na terenach zasiedlanych przez polskich osadników nadano nazwę Wilno.

W 1896 roku w okolicy zwanej Syberią (w pobliżu jeziora Kamaniskę oraz Barry's Bay) został zbudowany kościół misyjny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. W połowie lat 20-tych na brzegu jeziora Round (Raund Lake) powstał kolejny misyjny kościół pod wezwaniem św. Bronisławy. Żaden z tych pierwszych polskich kościołów nie przetrwał do dnia dzisiejszego. Kościół Wniebowstąpienia NMP został w latach 1914 - 1915 zastąpiony przez kościół św. Jadwigi (St. Hedwig's), kościół św. Bronisławy w 1930 roku przez kościół św. Kazimierza (St. Casimir's), a kościół św. Stanisława Kostki, który spalił się w 1936 roku, został zastąpiony przez kościół Matki Boskiej Królowej Polski (St. Mary).

**TE TRZY KOŚCIOŁY SĄ ŚWIADECTWEM
WIELKIEJ I GŁĘBOKIEJ WIARY PIERWSZYCH
POLSKICH KASZUBÓW OSIEDLAJĄCYCH SIĘ
W KANADZIE.**

SYMBOL GŁĘBOKIEJ I NIEUSTAJĄCEJ WIARY PIERWSZYCH POLSKICH KASZUBÓW W KANADZIE

Ten właśnie symbol - żelazny krzyż, ocalały i znaleziony w popiołach spalonego najstarszego kościoła św. Stanisława Kostki, można oglądać w Historycznym Parku / Skansenie w Wilnie. Krzyż był wykonany przez kaszubskiego emigranta Leona Ostrowskiego, który sztuki kowalskiej nauczył się jeszcze w „starym kraju” i który zrobił również krzyż do pierwszego misyjnego kościoła w pobliżu Barry's Bay. Aby zachować i wyeksponować stary żelazny krzyż oraz ocalić oryginalne, niszczące z czasem drewniane krzyże z cmentarza polskich pionierów w Wilnie, w historycznym parku zbudowano szalęs pokryty dachem z wydrążonych pni, w którym znalazły one odpowiednie dla siebie miejsce. Krzyże są pomnikiem w hołdzie pionierom, którzy ujarzmiли dzikie pagórkowate tereny przeistaczając je w urodzajne pola, doświadczali nędzy i cierpień, ale przetrwali dzięki wielkiemu samozaparciu i głębokiej, niezachwianej wierze. Historia tej wiary jest częścią spuścizny, którą stowarzyszenie założone przez potomków pierwszych Kaszubów w Wilnie - Wilno Heritage Society, postanowiło uczcić i ocalić od zapomnienia.

Polish Kashub Heritage Museum

W lipcu i sierpniu otwarte codziennie
w godz. 11:00 – 17:00

WILNO HERITAGE SOCIETY

1112 Wilno North Road, Wilno ON, K0J 2N0
Tel: 613-756-6937
E-mail: heritage@wilno.org
Website: www.wilno.org

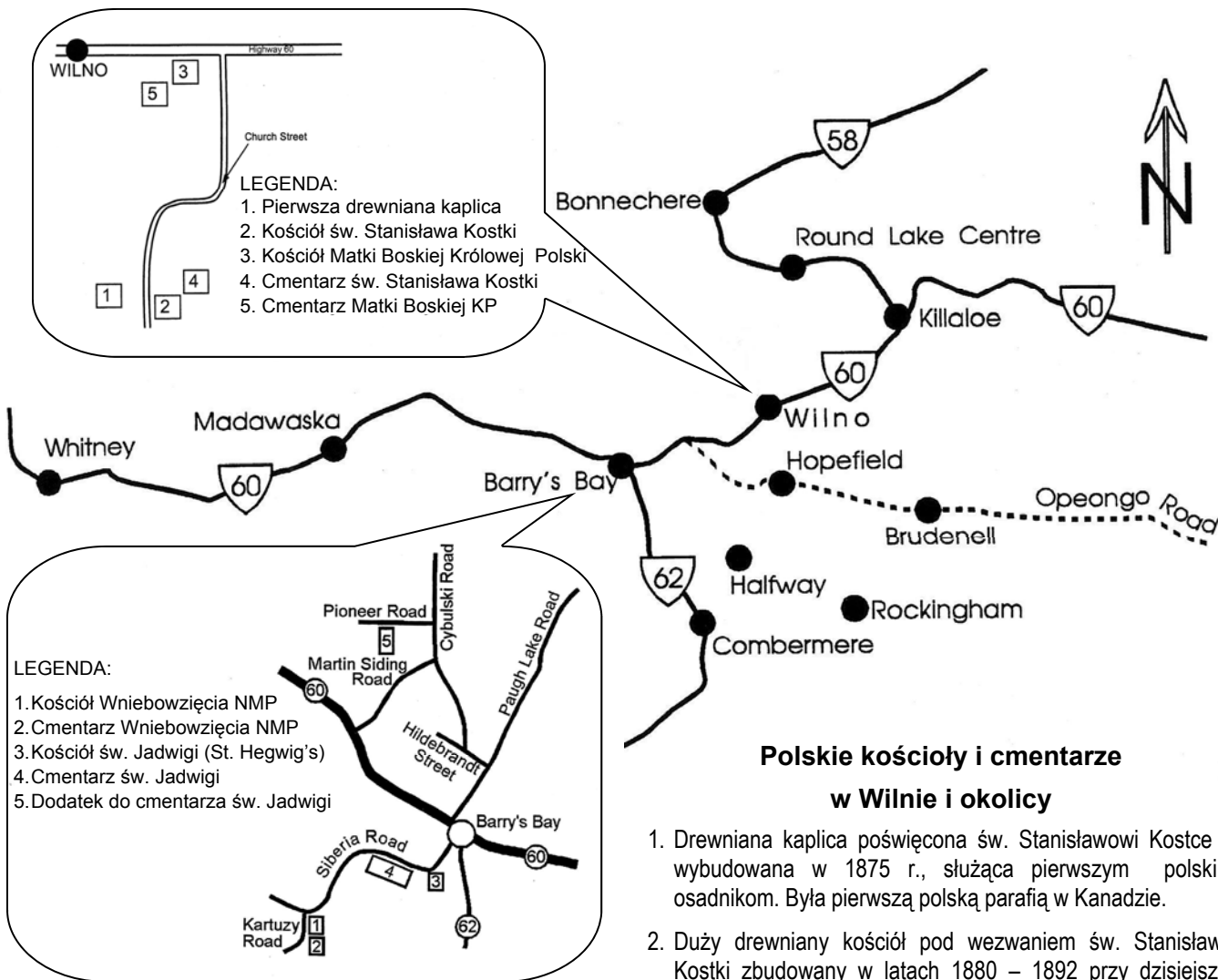
*Polskie kościoły
& cmentarze
z okresu osadnictwa
pierwszych polskich Kaszubów
w Kanadzie*

WILNO HERITAGE SOCIETY

Mapa z polskimi kościołami & cmentarzami

w rejonie osadnictwa pierwszych polskich Kaszubów w Kanadzie

Wiele rodzin kaszubskiego pochodzenia należy do różnych okolicznych parafii jak: św. Andrzeja (St. Andrew's) w Killaloe, św. Wawrzyńca O'Toole (St. Lawrence O'Toole) w Barry's Bay, św. Męczenników Kanadyjskich (St. Canadian Martyrs) w Combermere, św. Marcina z Tours (St. Martin of Tours) w Whitney, św. Franciszka Ksawerego (St. Francis Xavier) & Matki Boskiej Fatimskiej (Our Lady of Fatima) w Renfrew oraz św. Karola Baromeusza (St. Charles Borromeo) w Otter Lake w Quebecu.

pamiątkowe nagrobki pierwszym chowanym polskim osadnikom.

5. Cmentarz Matki Boskiej przy drodze nr 60 (Hwy 60) obok kościoła Matki Boskiej Częstochowskiej (St. Mary of Czestochowa).

Polskie kościoły i cmentarze w Barry's Bay i okolicy

1. Kościół misyjny Wniebowstąpienia Najświętszej Marii Panny, zbudowany w 1896 roku nieopodal jeziora Kamaniskę (Kamaniskę Lake) w rejonie nazywanym Syberią.
2. Cmentarz Wniebowstąpienia zlokalizowany przy drodze Kartuzy Road obok miejsca oryginalnego kościoła misyjnego.
3. Kościół św. Jadwigi (St. Hedwig's), zbudowany w latach 1914 - 1915 przy drodze Syberia Road we wsi Barry's Bay dla coraz większej liczby parafian, których nie mógł pomieścić kościół misyjny.
4. Cmentarz św. Jadwigi przy drodze Syberia Road (obok kościoła św. Jadwigi).
5. Dodatek do Cmentarza św. Jadwigi przy drodze Pioneer Road na obrzeżach miasteczka Barry's Bay.

Round Lake

Na północ od Wilna, w Round Lake Centre przy przecięciu dróg Hwy 58 oraz Simpson Pit Road został zbudowany w 1925 roku mały kościół misyjny pod wezwaniem św. Kazimierza (St. Casimir), zastąpiony w 1930 roku znacznie większym kościołem pod tym samym wezwaniem.

Brudenell

Pierwsza katolicka kaplica pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski (St. Mary's) powstała w 1858 roku w miejscowości Brudenell przy drodze Opeongo Colonization Road i była obsługiwana przez księży z Mount St. Patrick oraz Eganville. Do 1875 roku była ona parafią dla pierwszych polskich Kaszubów przybywających w te strony od roku 1858. Mały drewniany kościółek zbudowany po południowej stronie drogi został zastąpiony stojącym do dzisiaj kamiennym kościołem zbudowanym po północnej stronie w 1870 roku, który obecnie jest pod wezwaniem Matki Bożej Anielskiej (Our Lady of Angels). Obok starego kościółka w 1863 roku został założony pierwszy cmentarz parafialny. Po stronie północnej powstał nowy cmentarz.

Polskie kościoły i cmentarze w Wilnie i okolicy

1. Drewniana kaplica poświęcona św. Stanisławowi Kostce – wybudowana w 1875 r., służąca pierwszym polskim osadnikom. Była pierwszą polską parafią w Kanadzie.
2. Duży drewniany kościół pod wezwaniem św. Stanisława Kostki zbudowany w latach 1880 – 1892 przy dzisiejszej ulicy Kościelnej (Church Street), który zastąpił zbyt małą drewnianą kaplicę. Kościół spalił się w 1936 roku.
3. Kościół Matki Boskiej Królowej Polski (St. Mary's) zbudowany w 1936 roku w miejsce spalonego kościoła św. Stanisława Kostki. Jest on obecnie kościołem parafialnym w Wilnie, znajduje się przy drodze nr 60 (Hwy 60).
4. Cmentarz Pionierów, założony w 1875 roku przy ulicy Church Street obok pierwszego kościoła. Stawiano tu